

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/107/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912212689
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6912212689.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova ul. 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 9C/152/2012-17 zo dňa 15. 10. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Návrh navrhovateľa na prerušenie konania **z a m i e t a**.

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým uznesením Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) uložil navrhovateľovi, aby v lehote 10 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti vo výške 66,- eur podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov. Z odôvodnenia uznesenia okresného súdu vyplýva, že o námietke zaujatosti rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici, pričom nevylúčil všetkých sudcov z rozhodovania vo veci. Poukázal na to, že navrhovateľ je síce oslobodený od súdneho poplatku (§ 4 ods. 1 písm. k) zák. č 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších právnych predpisov - ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch“), avšak uvedené oslobodenie sa nevzťahuje na súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti.

Proti uzneseniu prvostupňového súdu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ s tým, že navrhol zrušiť uznesenie okresného súdu. Navrhovateľ v odvolaní uviedol, že nepodal námietku zaujatosti podľa ustanovenia § 15a ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“). V návrhu poukázal iba na skutočnosti, pre ktoré inak vecne a miestne príslušný okresný súd nemohol vo veci konať, keďže jeho sudcovia mali pomer k veci a k účastníkom konania, a teda boli vo veci zaujatí podľa ustanovenia § 14 O.s.p., preto ho okresný súd nesprávne vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti. Iný postup súdu ako na základe zákona a v jeho medziach je porušením princípu legality, imanentnej obsahovej súčasťou pojmu právny štát. Poplatková povinnosť vzniká uplatnením kvalifikovanej námietky zaujatosti.

Ak v kogentnom ustanovení § 2 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch chýba ustanovenie o poplatníkovi v prípade námietky zaujatosti, je potrebné systematickým a logickým výkladom uprednostniť reštriktívny výklad zákona a poplatok svojvoľne neukladať „podávateľovi“ námietky zaujatosti a to ani pri splnení formálnych náležitostí námietky zaujatosti v súlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Jediným orgánom oprávneným originárne ustanoviť zákonom dane a poplatky je Národná rada Slovenskej republiky. Ďalej uviedol, že nie je mu možné uložiť povinnosť platiť súdne poplatky, vrátane poplatku za vznesenie námietky zaujatosti, pretože konanie o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je oslobodené od poplatku podľa § 4 ods. 1

písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch. Od poplatkovej povinnosti je celé konanie, nielen žalobný návrh, teda aj konanie o odvolaní, dovolaní, obnove konania a výkone rozhodnutia alebo exekúcií. Zároveň navrhol, aby „konajúci súd prerušil konanie a predložil návrh na vyslovenie nesúladu položky 17a Sadzobníka zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov s článkami Ústavy SR Ústavnému súdu Slovenskej republiky“, pretože ide o procesnú obranu proti sudcovi, o ktorom má účastník pochybnosti o jeho nezaujatosti pre pomer k veci, ktorá sa nemá spoplatňovať rovnako ako námietka proti exekúcií. Námietka zaujatosti je jediným prostriedkom, ktorým sa účastník môže domôcť preskúmania prípadného dôvodu pre vylúčenie sudcu, ktoré musí uplatniť najneskôr do začatia prvého pojednávania, resp. do 15 dní, od kedy sa o dôvode vylúčenia dozvedel. Poplatok za námietku zaujatosti má povahu fakticky poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces vrátane práva na nestranný súd, ktoré sú garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania s odkazom na ustanovenie § 214 ods. 2 O. s. p. uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. z nasledovných dôvodov:

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že predmetom odvolania navrhovateľa je postup okresného súdu pri vyrubení súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti navrhovateľom vo výške 66,- Eur v konaní začatom dňa 27. 09. 2012, ktoré je vecne oslobodené od poplatku podľa ustanovenia § 4 ods.1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. 09. 2012.

Podľa ustanovenia § 4 ods.1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. 09. 2012, od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Podľa ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa ustanovenia § 15a ods. 1 prvá veta O.s.p., účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

Podľa ustanovenia § 5 ods.1 písm. g) Zákona o súdnych poplatkoch, poplatková povinnosť vzniká podaním námietky zaujatosti účastníkom konania podľa osobitného predpisu.

Podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, I. Poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, podaním námietky zaujatosti účastníkom konania podľa osobitného predpisu - 66 eur.

Zákon o súdnych poplatkoch taxatívne vymenúva: a) konania, ktoré sú od poplatku oslobodené ex lege s odkazom na ustanovenie § 4 ods. 1 (vecné oslobodenie), b) osoby, ktoré sú od poplatku oslobodené s odkazom na ustanovenie § 4 ods. 2 (osobné oslobodenie). O vecnom ani osobnom oslobodení súd nevydáva žiadne rozhodnutie.

Súdne konania začaté do 30. 09. 2012, predmetom ktorých je náhrada škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších právnych predpisov, sú vecne oslobodené od poplatku podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. 09. 2012.

Poplatková povinnosť vzniká okamihom, v ktorom nastanú právne skutočnosti, s ktorými zákon spája vznik tejto povinnosti. Vznik poplatkovej povinnosti spôsobujú výlučne procesnoprávne skutočnosti predvídané normami procesného práva, ktorými sú: a) podanie návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ, b) schválenie zmiery v zmierovacom konaní, c) spísanie podania do zápisnice pred súdom, d) vydanie rozhodnutia o dedičstve, e) speňaženie majetku podliehajúceho konkurzu, ak ide o poplatok za konkurzné konanie podľa osobitného predpisu, f) podanie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu; pokiaľ sa vec nepredložila nadriadenému súdu, poplatok nie je možné voči poplatníkovi vymáhať, g) podanie námietky zaujatosti účastníkom

konania podľa osobitného predpisu, h) v ostatných prípadoch nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým sa povinnosť zaplatiť poplatok uložila v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej (§ 5 ods.1 Zákona o súdnych poplatkoch).

Sudcov možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania vo veci jedine z dôvodu: a) zaujatosti vo vzťahu k veci, k účastníkom, k zástupcom účastníkov, b) ak sa zúčastňovali na konaní o tej istej veci na rôznych stupňoch súdov.

K procesným úkonom účastníka patrí právo podať námietku zaujatosti z dôvodov podľa ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., a to najneskôr na prvom pojednávaní, ktoré viedol sudca, o ktorého vylúčenie ide, alebo do pätnástich dní, odkedy sa o dôvode vylúčenia účastník mohol dozvedieť.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že navrhovateľ podal na okresný súd návrh, ktorým sa domáhal zaplataenia náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších právnych predpisov. Navrhovateľ v návrhu na začatie konania namietol z dôvodu zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu z titulu, že okresný súd svojím nelegálnym konaním (nesprávnym úradným postupom) zapríčinil vznik škody na strane navrhovateľa, a teda nemohol byť orgánom súdnej moci, ktorý by o škode rozhodoval s tým, že pridelením veci niektorému sudcovi okresného súdu by bolo porušené právo navrhovateľa na prerokovanie veci nezávislým a nestranným súdom. Podľa navrhovateľa s odkazom na rozvrh práce na okresnom súde neexistoval sudca, ktorý by nebol vo veci zaujatý (vzhľadom na pomer k veci a k účastníkom), v dôsledku čoho boli sudcovia okresného súdu vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, preto navrhol podľa ustanovenia § 12 O.s.p. prikázať vec inému súdu.

Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41NcC/137/2012-9 zo dňa 10. 10. 2012 (súdom nadriadeným podľa ustanovenia § 16 O.s.p.) bolo rozhodnuté o námietke zaujatosti, pričom sudcovia okresného súdu neboli vylúčení z prejednávania a rozhodovania vo veci, okrem iných vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 9C/152/2012, s výnimkou sudkyne F. L. J..

Navrhovateľ síce vo svojom odvolaní tvrdil, že v návrhu na začatie konania nevzniesol námietku zaujatosti, ale domáhal sa prikázania veci inému súdu podľa ustanovenia § 12 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 12 ods. 3 O.s.p. z dôvodu nutnosti (nie vhodnosti), odvolací súd mal preukázané vychádzajúc z obsahu procesného úkonu navrhovateľa, že navrhovateľ vzniesol námietku zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu, pričom dôvod, pre ktorý mali byť podľa navrhovateľa sudcovia vylúčení, mala byť ich zaujatosť vzhľadom na ich pomer k veci i k účastníkom, o ktorej rozhodoval nadriadený súd.

Odvolací súd poukazuje na to, že nutná delegácia podľa ustanovenia § 12 ods. 1 O.s.p. je možná jedine z objektívnych dôvodov, ak sudcovia inak príslušného súdu nemôžu vo veci konať z dôvodu, že boli vo veci vylúčení. Aj keď zákon *expressis verbis* neustanovuje, predpokladá sa, že ide o prípad, keď sú vylúčení všetci sudcovia príslušného súdu.

O vhodnú delegáciu podľa ustanovenia § 12 ods. 2 O.s.p. ide v prípadoch, keď by inak príslušný súd síce mohol vec prejednať a rozhodnúť, ale bolo by vhodnejšie, napr. z hľadiska hospodárnosti konania, aby rozhodoval iný podľa zákona nepríslušný súd, a to bez toho, že by museli byť sudcovia vylúčení.

So zreteľom na to, že navrhovateľ nepodal návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti podľa ustanovenia § 12 ods.2 O.s.p., pričom Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41NcC/137/2012-9 zo dňa 10. 10. 2012 nedošlo k vylúčeniu všetkých sudcov okresného súdu na základe navrhovateľom vznesenej námietky zaujatosti, preto nebol dôvod rozhodnúť o prikázaní veci nadriadeným súdom.

Vzhľadom na to, že postup okresného súdu, ktorý navrhovateľovi uznesením vyrubil súdny poplatok za vznesenú námietku zaujatosti podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 66,- eur, bol správny, nakoľko síce konanie je vecne oslobodené od poplatku podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. 09. 2012, avšak konanie o námietke zaujatosti je samostatným konaním, a teda poplatková povinnosť vznikla navrhovateľovi podaním námietky zaujatosti podľa ustanovenia § 5 ods. 1 písm. g) Zákona o súdnych poplatkoch, pričom vecné oslobodenie od poplatku sa nevzťahuje na zákonnú povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (stotožňujúc sa s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadreným v uzneseniach sp. zn. I.ÚS 446/2013 zo dňa 03. 07. 2013, sp. zn. I. ÚS

534/2013 zo dňa 11. 09. 2013), odvolací súd potom uznesenie prvostupňového súdu ako vecne správne podľa ustanovenia § 219 ods.1, 2 O.s.p. potvrdil.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd nedospel k záveru, že Zákon o súdnych poplatkoch je v rozpore s Ústavou SR, so zákonom eventuálne s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, preto neboli splnené obligatórne podmienky na prerušenie konania (§ 109 ods. 1 písm. b) O.s.p.), odvolací súd preto návrh navrhovateľa na prerušenie konania zamietol.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.